

Neuvoston päätelmät laadukkaana nuorisotyön merkityksestä nuorten kehityksen, hyvinvoinnin ja sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi

(2013/C 168/03)

NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT,

PALAUTTAEN MIELEEN ASIAN POLIITTISEN TAUSTAN, ERITYISESTI:

1. nuorisualan eurooppalaisen yhteistyön⁽¹⁾, jossa mainitaan hyvinvointi ja sosiaalinen osallisuus kahtena sen kahdeksasta toiminta-alasta ja korostetaan, että on tuettava ja kehitettävä nuorisotyötä monialaisesti, jotta saavutettaisiin puitteiden yleistavoitteet, ja jossa suositellaan nuorten sosiaalisen osallisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin painottamista entistä enemmän,
2. komission tiedonannon ”Eurooppa 2020”, jonka Eurooppa-neuvosto on vahvistanut ja jossa tunnustetaan nuorisotyön tehtävä epävirallisten oppimismahdollisuuksien tarjoamisessa kaikille nuorille,
3. 20 päivänä joulukuuta 2012 annetun neuvoston suosituksen epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista⁽²⁾,
4. puheenjohtajavaltio Irlannin 11.–13. maaliskuuta 2013 järjestämän EU:n nuorisokonferenssin yhteiset päätelmät⁽³⁾,

KÄYTTÄEN PERUSTANA:

5. neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien 19. marraskuuta 2010 nuorisotyöstä antamaa päätöslauselmaa, jossa kehoitetaan nuorisotyön parempaan ymmärtämiseen ja sen painoarvon kasvattamiseen sekä erityisesti sen edistämiseen, tukemiseen ja kehittämiseen eri tasoilla,

TOTEAVAT SEURAAVAA:

6. Nuoret osallistuvat aktiivisesti sosiaaliseen infrastruktuuriin ja elävöittävät sekä alueellisia että harrastusyhteisöjä. Nuoret muodostavat monimuotoisen ja dynaamisen väestöosan, jonka olosuhteet, tarpeet, vaatimukset ja pyrkimykset vaihtelevat. Demografiset tekijät, elämänhistoria, monimuotoisuus, siirtymävaiheet ja mahdollisuudet vaikuttavat suoraan nuoriin ja toisinaan määrittävät heitä. Näin ollen nuorisopolitiikassa tulisi ottaa huomioon nämä seikat ja reagoida

⁽¹⁾ Neuvoston päätöslauselma, annettu 27. marraskuuta 2009, nuorisualan eurooppalaisen yhteistyön uudistetuista puitteista (2010–2018 – EUVL C 311, 19.12.2009, s. 1) sekä neuvoston ja komission yhteinen vuoden 2012 raportti nuorisualan eurooppalaisen yhteistyön uudistettujen puitteiden täytäntöönpanosta (EU:n nuorisostrategia 2010–2018) (EUVL C 394, 20.12.2012, s. 5).

⁽²⁾ EUVL C 398, 22.12.2012, s. 1.

⁽³⁾ 7808/13.

niihin, ja sen tulisi tarjota kaikille nuorille sekä mahdollisuuksia että valmiuksia ja edistää kaikkien nuorten yhtäläisiä mahdollisuuksia.

7. Nuorisotyö on laaja käsite, joka kattaa laaja-alaisesti sosiaalisen, kulttuuriin ja koulutukseen liittyvän ja poliittisen toiminnan nuorten toimesta, heidän kanssaan ja heitä varten. Toimintaan sisältyy yhä enenevässä määrin myös urheilua ja nuorisolle suunnattuja palveluja. Nuorisotyö kuuluu koulun ulkopuolisen oppimisen piiriin, samoin kuin ammatti- ja vapaaehtoisten nuorisotyöntekijöiden ja nuorisohjaajien ohjaama erityinen vapaa-ajan toiminta. Nuorisotyö on eri tavoin organisoitua (nuorten johtamat järjestöt, nuorisojärjestöt, epäviralliset ryhmät tai nuorille palveluja tarjoavat järjestöt ja viranomaiset). Sitä toteutetaan eri muodoissa ja yhteyksissä (esim. avoimena, ryhmä- tai ohjelma-perusteisena, kenttätyönä ja erillisenä palveluna) ja se muotoutuu paikallisella, alueellisella, kansallisella ja Euroopan tasolla.

8. Nuorisotyössä keskitytään nuorten henkilökohtaiseen ja sosiaaliseen kehitykseen, se ulottuu laajalle ja saavuttaa nuoret saaden heidät mukaan toimintaan heidän tarpeidensa ja kiinnostuksensa pohjalta, ja siinä otetaan heidän ympäristönsä huomioon. Kyseinen kattavuus ja osallistujamäärä täydentävät muita nuorille suunnattuja toimintapolitiikkoja, minkä vuoksi nuorisotyö voi tarjota nuorille kontakteja sekä osallistumis- ja edistymismahdollisuuksia.

9. Sosiaalinen osallisuus edellyttää kokonaisvaltaista ja monialaista lähestymistapaa, jotta voitaisiin käsitellä marginaalisoitumisen ja syrjäytymisen monimuotoisuutta yhteiskunnassa.

10. Nuorisotyöllä on tärkeä merkitys sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemisessä ja sosiaalisen osallisuuden lisäämisessä. Nuorisotyö tarjoaa tiloja ja mahdollisuuksia kehittymiseen kaikille nuorille ja ”se perustuu epäviralliseen ja arkioppimisen oppimisprosessiin⁽⁴⁾ ja vapaaehtoiseen osallistumiseen⁽⁵⁾”.

11. Tehokkaalla nuorisotyöllä ja nuorisaloitteilla pyritään parantamaan nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja kannustamaan heitä osallistumaan aktiivisesti yhteiskuntaan. Se antaa heille taitoja, osaamista ja kokemuksia elämä varten ja siten maksimoi suojaavat tekijät, jotka edistävät kaikkien nuorten, myös vähäosaisten, kehittymistä, hyvinvointia, riippumattomuutta ja sosiaalista osallisuutta.

⁽⁴⁾ *Epävirallinen ja arkioppiminen*, jotka on määritelty epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista 20. joulukuuta 2012 annetussa neuvoston suosituksessa (EUVL C 398, 22.12.2012).

⁽⁵⁾ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien 19. päivänä marraskuuta 2010 antama päätöslauselma nuorisotyöstä, s. 3.

12. Laadukas nuorisotyö merkitsee sitoutumista siihen, että nuorille suunnatun nuorisotyön optimaalisesta tarjonnasta ja käytännöstä ja näiden parantamisesta huolehditaan jatkuvasti. Asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa työskentelevien nuorisjärjestöjen, -palvelujen ja -työntekijöiden tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa toimia ja ohjelmia, jotka ovat asianmukaisia ja vastaavat nuorten kiinnostuksen kohteita, tarpeita ja kokemuksia sekä ovat tietopohjaisia ja tulospainotteisia. Laadukkaana nuorisotyön tuloksena nuorten tulisi hyötyä mahdollisimman paljon osallistumisestaan nuorisotyöhön.

ATSOVAT SEURAAVAA:

13. Sosiaalisessa osallistamisessa olisi otettava huomioon ja mukaan kaikki nuoret ja heitä koskevat asiat keskittyen erityisesti vähäosaisiin nuoriin.

Nuorisotyön potentiaalia toimintapoliittisten tavoitteiden edistämiseksi, sosiaalinen osallisuus mukaan luettuna, voidaan vieläkin parantaa laatuun keskittyvällä ja tietopohjaisella lähestymistavalla, jossa nuoret ovat nuorisotyön suunnittelussa ja tarjonnassa etualalla. Tämä lähestymistapa tukee nuorten osallistumista, kehitystä ja edistymistä lujittaen heidän vahvuuksiaan, parantaen joustavuutta ja osaamista ja tunnustaen heidän mahdollisuutensa yksilöllisen, yhteisöllisen ja sosiaalisen pääoman rakentamiseen. Laadukas nuorisotyö on yleismaailmallinen aihe, josta nuoret hyötyvät, joka parantaa nuorisotyön harjoittamista sekä edistää laajempia toimintapoliittisia tavoitteita.

- a) Nuorisotyö osallistaa nuoret huomattavan pitkän kehityskauden ajaksi heidän elämässään, ja sen vuoksi se on ihanteellisessa asemassa nuorison kehityksen (henkilökohtaisen, sosiaalisen, koulutuksellisen ja ammatillisen kehityksen), hyvinvoinnin ja sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi.
- b) Nuorisotyö tarjoaa kokemuksia ja mahdollisuuksia kaikille nuorille ja toimii sekä kaikille avoimena toimintona että kohdennettuna tukena, joka voi kehittää nuorten kykyjä ja poistaa heidän kohtaamiaan esteitä, ja sillä voi olla erityisen suuri merkitys vähäosaisille sekä työelämän ja koulutuksen ulkopuolella oleville nuorille (NEET-nuoret).
- c) Nuorisotyö on järjestetty eri tavoin. Tämä rikkaus ja monimuotoisuus (alakohtainen, organisatorinen ja aihekohtainen) olisi tunnustettava.
- d) Nuorisotyöllä olisi oltava selkeästi määritelty asema koulutuksen ja elinikäisen oppimisen jatkumolla sekä epävirallisen ja arkioppimisen eri alueilla. Tässä asemassa olisi

tunnustettava nuorisotyön potentiaali nuorison tarpeiden täyttäjänä jopa nykyistä enemmän ja hyödynnettävä nuorisotyön tehtävää osallistavan yhteiskunnan rakentamisessa.

- e) Laadukas, tietoon perustuva lähestymistapa voi olla tärkeä väline parannettaessa pääsyä nuorisotyötä koskevan politiikan ja tarjonnan piiriin sekä niiden näkyvyyttä, vaikutusta ja tehokkuutta.
- f) Laadukkaaseen nuorisotyöhön voi kuulua asianmukaisia arviointijärjestelmiä, jotka perustuvat itsearviointiin tai vertaisarviointiin ja jotka on mahdollisuuksien mukaan validoitu käyttämällä ulkoista arviointia. Tällaiset järjestelmät auttavat nuorisotyöjärjestöjä, -ohjelmia ja -toimintaa ja voivat parantaa organisointikykyä ja -tehokkuutta sekä antaa yleisölle selkeämmän kuvan nuorisotyön tarjonnasta ja vaikutuksista.
- g) Laadukkailla järjestelmillä varmistetaan, että nuorten kuuleminen on tärkeällä sijalla nuorisotyön suunnittelussa ja tarjonnassa, että järjestöt, ohjelmat ja toiminta ovat asianmukaisia ja vastaavat nuorten tarpeita ja pyrkimyksiä.
- h) Laadukkaat järjestelmät auttavat nuorisotyöntekijöitä parantamaan käytäntöjään ja taitojensa kehittymistä luomalla rakenteet ja tilaa pohdinnoille, vuoropuhelulle ja toiminnalle.
- i) Nuorisotyö, joka painottaa henkilökohtaista ja sosiaalista kehitystä, tuottaa monenlaisia toimintapoliittisia tuloksia nuoria varten, erityisesti koulutuksen, terveyden, työllisyyden aloilla sekä kulttuuriin ja urheiluun osallistumisessa. Samalla kun tunnustetaan nuorisotyön erityispiirteet, voitaisiin korostaa enemmän sitä, miten nuorisotyö voi vaikuttaa näihin laajempiin politiikan aloihin.

MÄÄRITTÄVÄT SEURAAVAT PAINOPISTEET VARMISTAAKSEEN LAADUKKAAN NUORISOTYÖN JA KEHITTÄÄKSEEN SITÄ NUORTEN KEHITYKSEN, HYVINVOINNIN JA SOSIAALISEN OSALLISTAMISEN HYVÄKSI:

14. Pyrittäessä varmistamaan, että nuorisotyö on asianmukaista ja vastaa nuorten kiinnostuksen kohteita ja tarpeita, ja optimoimaan sen roolia nuorten kehityksen, hyvinvoinnin ja sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi, on määritetty seuraavat painopisteet:

- a) Edistetään nuorisotyön täydentävää asemaa koulutuksen ja elinikäisen oppimisen jatkumolla tavoitteena kehittää nuorten kokemuksia ja antaa heille eväitä elämää varten.

- b) Yhdenmukaistetaan enemmän nuorisopolitiikkaa (painopisteiden asettaminen), tarjontaa (järjestöjen, ohjelmien ja toiminnan organisointi) ja käytäntöä (järjestöjen, ohjelmien ja toiminnan toteuttaminen) painottamalla tiiviimpää yhteistyötä ja tietojenvaihtoa politiikasta, tutkimuksesta, käytännöstä ja nuorista vastaavien yhteisöjen välillä, jotta varmistetaan koordinoitumpi, tietopohjainen lähestymistapa nuorisotyöhön.
- c) Edistetään mekanismeja, joilla varmistetaan, että nuorisotyö on laadukasta, tulospainotteista ja tietopohjaista.
- d) Kehitetään tueksi laatukehyskiä, muun muassa arviointivälineitä, joita käytetään nuorisotyössä keinona maksimoida sen vaikutus nuorten kehitykseen, hyvinvointiin ja sosiaaliseen osallisuuteen. Kyseiset kehykset olisi pantava täytäntöön, niitä olisi tuettava ja niistä olisi tiedotettava asianmukaisesti, ja kaikki sidosryhmät, muun muassa nuoret, olisi saatava osallistumaan.
- e) Työskennellään sen varmistamiseksi, että nuorisotyöaloitteiden (tarjonta ja käytäntö) pohjana ovat nuorten omat näkemykset ja pyrkimykset, tarjoten näin nuorille osallistavaa tilaa kehittyä ja saada lisää vaikutusmahdollisuuksia.
- f) Määritetään ja tunnustetaan henkilökohtaiset, sosiaaliset ja ammatilliset taidot ja osaaminen, joita nuoret ovat saaneet nuorisotyöhön osallistumisesta, ottaen samalla huomioon nuorisotyölle tunnusomainen eheys ja sen vaikutukset, jotta voitaisiin tuoda esiin, miten nuorisotyö vaikuttaa siihen liittyviin politiikan ja käytännön aloihin.
- KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA TOIMIVALTUUKSIENSA PUITTEISSA JA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN MUKAISESTI:
15. Vahvistamaan avoimen koordinoitimenetelmän mukaisesti sekä politiikan että käytännön tasolla yhteyksiä sellaisiin nuorisoon liittyviin aloihin kuin terveys, koulutus, työllisyys, kulttuuri ja urheilu.
16. Painottamaan nuorisotyön tarjonnassa ja käytännössä laatua ja sellaisten nuorisotyön tulosten saavuttamista, jotka edistävät nuorten kehitystä, hyvinvointia ja sosiaalista osallisuutta.
17. Tukemaan yhteistyön lisäämistä kaikkien nuorisotyön sidosryhmien (erityisesti tutkijoiden, poliittisten päättäjien, kansalaisjärjestöjen, käytännön toimijoiden ja nuorten) kesken tavoitteena määrittää laadukkaan nuorisotyön vaikutukset nuorten itsensä, nuorisotalan ja siihen liittyvien politiikan alojen kannalta, esimerkiksi kehittämällä laadukkaan nuorisotyön vaikutuksia koskevaa näyttöä sekä helpottamalla ja parantamalla epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamista ja validointia kansallisella ja EU:n tasolla.
18. Kannustamaan ja tukemaan nuoria koulutuksen, kansalaisyhteiskunnan ja laadukkaiden nuorisoaloitteiden avulla osallistumaan demokratian toteuttamiseen ja hyödyntämään nykyisiä ja uusia välineitä, joilla he voivat vaikuttaa politiikan kehittämiseen, ja siten parantamaan nuorten kehitystä, hyvinvointia ja sosiaalista osallisuutta.
19. Edistämään laadukkaan nuorisotyön tarjoamien mahdollisuuksien ja ohjelmien avulla kokemuseräistä oppimista ja osaamisen kehittämistä, mukaan lukien nuorten siirrettävät taidot, sekä tällaisten taitojen ja osaamisen tunnustamista ja validointia.
20. Tukemaan nuorisotalan rakenteiden, työmenetelmien ja viestintäkanavien kehittämisessä yhä useampien, erityisesti syrjäytyemisvaarassa olevien nuorten saamiseksi mukaan.
21. Kannustamaan ja tukemaan vapaaehtoistoimintaa nuorisotyön tarjonnassa tavoitteena edistää monimuotoisuutta ja sosiaalista osallisuutta sekä rakentaa sosiaalista pääomaa.
22. Edistämään laadukkaan nuorisotyön panosta maksimimilla rahoitusmahdollisuudet tehokkaan nuorisotyön tukemiseksi.
23. Kannustamaan asiaankuuluvien ohjelmien, foorumien ja resurssirekistereiden avulla hyvien käytäntöjen, koulutuksen, taitojen hankkimisen ja vertaisoppimisen eurooppalaista ja kansainvälistä vaihtoa laatuun keskittyvän nuorisotyön alalla.
24. Perustamaan aihekohtaisen asiantuntijaryhmän tarkastelemaan nuorisotyötä koskevia laatuja järjestelmiä EU:n jäsenvaltioissa sen selvittämiseksi, miten voidaan kehittää yhteisiä indikaattoreita tai puitteita. Kyseisen ryhmän työskentelyssä otetaan huomioon Euroopan komission tuleva tutkimus. Työskentelyn päätteeksi esitetään raportti, jossa hahmotellaan nuorisotyöryhmälle annettavat suositukset. Liitteenä on luonnos aihekohtaisen asiantuntijaryhmän toimeksiannosta ja jäsenyydestä.
- PYYTÄVÄT KOMISSIOTA:
25. Käyttämään mahdollisuuksien mukaan nuorisotyön arvoa koskevan tulevan tutkimuksensa tuloksia määrittäessään, millaisia aloitteita tarvitaan edistämään laadukasta ja tehokasta nuorisotyötä.

26. Ottamaan huomioon muut tämän alan tutkimukset ja aloitteet. Levittämään tuloksia ja kehittämään tietämystä poliittisia, tutkimus-, käytännön ja nuorisoyhteisöjä varten sekä asiaankuuluvia politiikan aloja varten.
  27. Harkitsemaan asianmukaisia jatkotoimia nuorisotyön arvosta tehtävälle tulevalle tutkimukselle sekä laadukasta nuorisotyötä käsittelevän aihekohtaisen asiantuntijaryhmän tuloksille.
-

LIITE

Luonnos: EU:n jäsenvaltioiden ja komission perustaman aihekohtaisen asiantuntijaryhmän toimeksianto ja ehdotetut jäsenyysvaatimukset**Tarkoitus**

Tarkastella nuorisotyön laatuja järjestelmiä EU:n jäsenvaltioissa ja tutkia, miten voidaan kehittää yhteisiä indikaattoreita tai puitteita. Tähän sisältyy nuorisotyön käytäntö, prosessi ja lopputulos ja nuorisotyön vaikutukset nuorten osallistumiseen, kehitykseen ja edistymiseen.

Jäsenyys

- Jäsenvaltioiden osallistuminen tähän aihekohtaiseen asiantuntijaryhmään on vapaaehtoista. Jäsenvaltiot voivat liittyä ryhmään milloin tahansa.
- Jäsenvaltioiden olisi nimettävä ryhmään komission välityksellä henkilöitä, joilla on kokemusta ja asiantuntemusta alalta. Nimetyt varmistavat, että kansallisille viranomaisille ja muille asiaankuuluville sidosryhmille tiedotetaan asiantuntijaryhmän työn edistymisestä.
- Aihekohtainen asiantuntijaryhmä voi tarvittaessa kutsua muita nimettyjä ryhmään.
- Aihekohtainen asiantuntijaryhmä voi myös kutsua ryhmään nuorten sidosryhmien edustajia ja EU:n ulkopuolisten *Youth in Action* -ohjelmaan osallistuvien tai ohjelmaan myöhemmin osallistuvien maiden edustajia asianmukaiseksi katsomallaan tavalla.

Työskentelytavat

- Aihekohtaisen asiantuntijaryhmän työ on tehtäväkeskeinen ja määräaikainen (enintään 18 kuukautta). Ryhmä laatii yksityiskohtaisen toimeksiannon ja lyhyen työohjelman sekä mitattavat ja saavutettavat tavoitteet.
  - Aihekohtainen asiantuntijaryhmä nimeää kaksi yhteispuheenjohtajaa avauskokouksessaan.
  - Kaikki kokoukset pidetään Brysselissä. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin halutessaan isännöidä kokouksia satunnaisesti.
  - Komissio antaa asiantuntemusta sekä logistista ja sihteeritukea asiantuntijaryhmän perustamisessa ja toiminnassa.
  - Työryhmä antaa nuorisotyöryhmälle säännöllisesti tietoja työnsä edistymisestä.
  - Asiantuntijaryhmän loppuraportti suosituksineen esitetään nuorisotyöryhmälle nuorisotyötä koskevan politiikan ja tarjonnan kehittämistä varten.
-